

Sygn. akt II UK 141/14

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku Wyższej Szkoły [...] w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.
przy udziale zainteresowanych: E. M. i W. G.
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 grudnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 października 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 marca 2013 r. Sąd Okręgowy w W. w punkcie I zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. w ten sposób, że zainteresowany W. G. , jako osoba wykonująca umowę o dzieło u płatnika składek W. w W., nie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym we wskazanych okresach, w punkcie II nie wliczył do podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne za okres od stycznia 2003 r. do czerwca 2010 r., kwot wskazanych w punkcie drugim zaskarżonej decyzji, w punkcie III oddalił odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 24 kwietnia 2012 r. dotyczącej zainteresowanej E. M. , w punkcie IV zasądził od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 2.400,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa

procesowego i w punkcie V zasądził od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 60,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny w (...) po rozpoznaniu w dniu 9 października 2013 r. apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie IV w ten sposób, że zasądził od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a dalej idącą apelację strony pozwanej oddalił (pkt I wyroku), oddalił apelację wnioskodawcy (punkt II wyroku).

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest podstaw do kwestionowania poprawności oraz trafności ustaleń poczynionych w sprawie przez Sąd Okręgowy oraz oceny zgromadzonego materiału dowodowego w zakresie dotyczącym tego, że zainteresowany W. G. w latach 2003-2010 zawierał z wnioskodawcą W. w W. umowy o dzieło.

Od powyższego orzeczenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł skargę kasacyjną. Wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ „Wyrok został wydany z naruszeniem prawa materialnego, który zawiera sam w sobie sprzeczności w rozstrzygnięciu, gdyż uznał, że zainteresowana E. M. wygłosiła wykłady na podstawie zawartej umowy zlecenia a natomiast zainteresowany W. G. wygłosił wykłady na podstawie umowy o dzieło w oparciu o analogiczny stan faktyczny i warunki wykonywania umowy, naruszając zasadę równego traktowania ubezpieczonych w świetle ustawy, co świadczy o tym, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona”.

W uzasadnieniu skargi kasacyjnej wskazał, że Sąd Apelacyjny w (...) niezasadnie kwestionuje prawidłowość dokonanych przez organ rentowy ustaleń w przedmiocie zawartych umów zlecenia z wykładowcami wywodząc, że były to umowy o dzieło powołując się na ruszenie art. 83 ust. 1, w związku z art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 5, poz. 1585 ze zm.) oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.), przez zwolnienie ubezpieczonego i płatnika z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne od osiągniętego przychodu; oraz naruszenie przepisów

prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i zastosowanie art. 627 k.c. oraz art. 750 k.c. przy przyjęciu, że umowy zawierane przez wnioskodawcę są umowami o dzieło, podczas gdy prawidłowa wykładnia i zastosowanie tych przepisów wskazuje, iż zainteresowany wykonywał umowę zlecenia. W ocenie Zakładu przedmiotowe umowy o dzieło zawarte z W. w W. określające obowiązek przeprowadzenia cyklu zajęć z danego przedmiotu w postaci wygłoszenia wykładów, stanowią o charakterze umowy zlecenia, nie ma przy tym znaczenia stopień kwalifikacji danego wykładowcy oraz jego predyspozycji, w tym psychofizycznych, do prowadzenia wykładów z danej dziedziny, bezcelowe jest zatem, w ramach dokonywania kwalifikacji prawnej danej umowy jako umowy zlecenia czy też umowy o dzieło, rozważanie w jak wysokim stopniu słuchacze przyswoili sobie wiedzę. W szczególności należy zaznaczyć, że winna być zastosowana zasada równego traktowania przy obejmowaniu obowiązkiem ubezpieczenia społecznego przy spełnieniu jednakowych warunków określonych w ustawie wyrażona w art. 2 ust. 2 ustawy systemowej i art. 32 Konstytucji RP, co w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego jak też sądu *meriti* nie zostało uwzględnione i zastosowane. Zaskarżonym wyrokiem została naruszona zasada równości przez nieuzasadnione i nieusprawiedliwione zróżnicowanie statusu podlegania ubezpieczeniom społecznym, zdrowotnemu zainteresowanych występujących w przedmiotowej sprawie przy występowaniu tożsamego stanu faktycznego i prawnego. Wobec powyższego należy przyjąć, iż czynności polegające na przygotowywaniu wygłaszaniu wykładów, prowadzenia warsztatów, ćwiczeń nie mają charakteru odpowiadającego umowie o dzieło i są realizowane w ramach starannego działania, a więc w ramach umowy zlecenia. Zawarcie określonej umowy nie może zmierzać do obejścia przepisów o ubezpieczeniach społecznych. W przypadku umów o dzieło mamy do czynienia nadużywaniem przez pracodawców swobody zawierania takich umów, uwagi na korzystne rozwiązania finansowe. Przytoczone cechy dały podstawę kwalifikowania zawartych umów jako umów zlecenia, nie zaś umów o dzieło.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z powołaniem się na przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08 – LEX nr 494134; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08 – LEX nr 490364). W niniejszej sprawie stan taki nie występuje. Naruszenie przepisów prawa materialnego nie nosi cechy oczywistego. Przedmiotem tych umów zawieranych przez wnioskodawcę i zainteresowanego było przygotowanie i przeprowadzenie szeregu warsztatów - zajęć w oparciu o indywidualnie przygotowany program. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku tematyka i sposób przeprowadzenia warsztatu, składającego się z analizowania, nauki i ćwiczeń technik negocjacyjnych (*coaching*) świadczy o bazowaniu przez zainteresowanego na własnym programie autorskim w zakresie psychologii zarządzania. Zainteresowany w przekonujący sposób wyjaśnił,

że podstawą przeprowadzonych warsztatów był stworzony przez niego program autorski, opierający się na napisanych przez niego książkach „Mix negocjacyjny” oraz „Strategie i techniki negocjacyjne” (książki nie zawierają bibliografii). Zatem było to przekazywanie wiedzy stworzonej przez niego oraz nauka technik negocjacyjnych, która kończyła się symulowaniem negocjacji z samym zainteresowanym. Nie bez znaczenie pozostaje również okoliczność, iż praktycznie każde warsztaty różniły się od siebie, bowiem były omawiane techniki działania wobec coraz to nowych, społecznie znanych wydarzeń. Rezultatem przeprowadzonych warsztatów był wygłoszony autorski wykład z zakresu technik negocjacyjnych. Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutów apelacji organu rentowego, iż zainteresowany W. G. wykonywał na rzecz wnioskodawcy umowę zlecenia i w związku z tym podlegał obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Powołane przez skarżącego okoliczności nie dają podstaw do przyjęcia oczywistej zasadności skargi kasacyjnej widocznej *prima facie*.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.